

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

เอกสารที่ยังไม่ตีพิมพ์

กจช., ร4-1ก/1 เอกสาร ร.4 พระราชหัตถเลขาของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวถึงนายและนางเอ็ดดี (ร.ศ. 67).

กจช., ร.4.2/17 เอกสาร ร.4 ประกาศกำหนดที่ให้ขายให้เช่าแก่คนนอกประเทศ (ร.ศ. 75)

กจช., ร.4. 2/18 เอกสาร ร.4 ประกาศรับทำหนังสือสัญญา (ร.ศ.75).

กจช., ร.4.1 ก/8 เอกสารรัชกาลที่ 4 "ทรงปรารพทำนุบำรุงแผ่นดิน" พระราชหัตถเลขา และประกาศต่าง ๆ ในรัชกาลที่ 4 (ร.ศ.80-99).

คณะกรรมการคริสตจักรโรมันคาทอลิก. เอกสารคริสตจักรโรมันคาทอลิกเพชบุรี ค.ศ. 1863-1974.
หอจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยพายัพ.

หอสมุดวชิรญาณ. หอจดหมายเหตุ ร.4 จ.ศ. 1218 เลขที่ 107. อ้างจาก อรรถจักร สัตยานุรักษ์, "การเปลี่ยนแปลงของสำนักทางประวัติศาสตร์และการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย ตั้งแต่รัชกาลที่ 4 จนถึง พ.ศ. 2475." วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

เอกสารตีพิมพ์

กรมศิลปากร. เอกสารของเฮนรี เบอร์นี. เล่ม 1. แปลโดย สาวิตรี สุวรรณสถิตย์.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2514.

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจ. "ประชุมหมายรับสั่งภาคที่ 4 สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลพระบ

สมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว. แกลงงานประวัติศาสตร์.1 (มกราคม 2530- มิถุนายน 2530)
: 120-161.

ครอว์ฟอร์ด,จอห์น. เอกสารของครอว์ฟอร์ด. แปลโดย ไพโรจน์ เกษแม่นกิจ.
กรุงเทพมหานคร : กรมศิลปากร, 2515.

จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว,พระบาทสมเด็จพระ. ประชุมประกาศรัชกาลที่ 4 (พ.ศ.2394-2400). เล่ม 1.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้าของคุรุสภา, 2527.

_____. ประชุมประกาศรัชกาลที่ 4 (พ.ศ. 2401-2404). เล่ม 2.กรุงเทพมหานคร : องค์การค้า
ของคุรุสภา 2528.

_____. พระราชหัตถเลขาพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. จัดพิมพ์เนื่องในโอกาส
ครบรอบ 84 ปีของมหามกุฏราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏ
ราชวิทยาลัย, 2521.

_____. "กระแสพระราชดำริห์ปรารภความค้ำเมียมในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่
หัวรัชกาลที่ 4." วชิรญาณ. ตอนที่ 42 (มีนาคม ร.ศ. 116) : 284-290.

_____. "พระกระแสในรัชกาลที่ 4 ว่าด้วยอาการโรค." วชิรญาณ. ตอนที่ 7 (เมษายน ร.ศ.114)
: 736-737.

_____. "เรื่องศาสนา." วชิรญาณ. ตอนที่ 14 (ร.ศ.114) : 1485-1488.

_____. "เรื่องอั้งวันในหนังสือ." วชิรญาณ. ตอน 2 (พฤศจิกายน ร.ศ. 113) : 201.

_____. "สุนทโรวาท : พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหามงกุฏ
พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงแต่งไว้แต่ครั้งยังทรงผนวช." มิวเซียม (รัตนโกษา). เล่ม 1.
(2419) : 223-224.

จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว,พระบาทสมเด็จพระ. พระราชพิธีสิบสองเดือน. พระนคร : คลังวิทยา, 2503.

ไดด์, แวน. "กิริยาฝนตก." มิวเซียม (รัตนโกสิน). เล่ม 2 : 94-99.

_____. "ลมอากาศ." มิวเซียม (รัตนโกสิน). เล่ม 3 : 183-192.

"ตำนานมิชชันนารีฝ่ายโปรเตสแตนต์แห่งประเทศไทยตั้งแต่ตี๋กดาบรพ." ข่าวคริสต์จักร 4 (ตุลาคม 1932).

ทิพากรวงศ์, เจ้าพระยา. พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 2. พระนคร : องค์การค้าของคุรุสภา, 2504.

_____. พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 3. เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้าของคุรุสภา, 2504.

_____. พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 4 เล่ม 2. พระนคร : องค์การค้าคุรุสภา, 2504.

_____. หนังสือแสดงกิจการกิจ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2514.

นั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. "พระราชพงศาวดารเรื่องอากรน้ำ อากรสุรา เป็นต้น." วชิรญาณ. ตอนที่ 3 (ธันวาคม ร.ศ. 113) : 300-301.

บริดเส, ดี.บี. "กะษัตริย์เมืองยูไนตีทเทศ." หนังสือจดหมายเหตุ เล่ม 1 ใบ 16 (19 October 1865) : 137-139.

_____. "การจัดแจงในกรุงเทพฯ เพื่อจะแก้โรคลงราก." บางกอกเรคอร์ดเดอร์. (11 สิงหาคม 2409) ใบที่ 12.

_____. "การปลูกฝีไคย้งำเรื้ออยู่ (Vaccinayion Prosperous)." หนังสือจดหมายเหตุ เล่ม 1 ใบ 4 (October, 1844) : 16.

_____. "การสั่งสอนวิชาอย่างประเทศยุโรป." หนังสือจดหมายเหตุ เล่ม 1 ใบ 16 (October 19, 1865) : 143-144.

- บรรดเล, ดี.บี. "คัมภีร์ตรรกวิทยา." มิวเซียม (รัตนโกษา). เล่ม 2 (2419) :194-199.
- _____. "คัมภีร์ตรรกวิทยา." มิวเซียม (รัตนโกษา). เล่ม 1 (2419) : 20-209.
- _____. "คำอธิบาย (Prospectus)." หนังสือจดหมายเหตุ 1 ใบบที่ 1 (July 1844) : 1.
- _____. จดหมายเหตุเรื่องมิชชันนารีอเมริกันมาประเทศสยาม. กรุงเทพมหานคร : หอสมุด
วชิรญาณ, 2468).
- _____. จดหมายเหตุเรื่องมิชชันนารีอเมริกันมาประเทศสยาม. แปลโดย ป่วน อินทวงศ์.
พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพพระยาสารสินสวามีภักดี. กรุงเทพมหานคร : หอสมุด
วชิรญาณ, 2471.
- _____. "จดหมายเหตุเรื่องมิชชันนารีอเมริกันมาประเทศสยาม." แปลโดย ป่วน อินทวงศ์.
ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ 31 .พระนคร : องค์การคำคุณุสภา, 2508.
- _____. "ต้นเหตุขบดในเมืองอเมริกา." หนังสือจดหมายเหตุ ใบบที่ 10 (22 July, 1865) :
77-79.
- _____. "ตราขุอย่างหนึ่ง." หนังสือจดหมายเหตุ ใบบที่ 9 (July 1, 1865) : 58-59.
- _____. "ตำราชี้ฝั่งปิดแผลทั้งปวง." หนังสือจดหมายเหตุ 1 ใบบที่ 1 (July, 1844) : 1-2.
- _____. "ตำราไฟฟ้า." หนังสือจดหมายเหตุ 1 ใบบที่ 1 (July 1844) : 1-2.
- _____. "ตำรารักษาแผลทั่วไป." หนังสือจดหมายเหตุ 1 ใบบที่ 3 (September, 1844) :
10-11.
- _____. "ตำรารักษาแผลทั่วไป." หนังสือจดหมายเหตุ 1 ใบบที่ 4 (October, 1844) : 15-16.
- _____. "ผู้กลัวพุกตาสนาจะหมดเร็วไป." หนังสือจดหมายเหตุ ใบบที่ 16 (October 19, 1865) :
141-142.
- _____. "เรื่องเมืองอะเมริกา (บทต้น)." หนังสือจดหมายเหตุ ใบบที่ 2 (16 March 1865) : 5-7

บรัดเล, ดี.บี. "เรื่องเมืองอเมริกา บทสอง." หนังสือจดหมายเทศา ใบบ่ 4 (15 April 1865) :
19-20.

_____. หนังสือประณม ก กา แจกฤกษ์อักษรและจินตามณีกับประณมมาลาเสปะทานุกรม. 8th.
ed. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ปากคลองข้างอกใหญ่, 1875.

_____. หนังสือเรื่องกฎหมายเมืองไทย เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อเมริกันมิสชันเนอเร
แอสโซซิเอชัน, 2405.

_____. หนังสือกฎหมาย เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อเมริกันมิสชันเนอเรแอสโซซิเอชัน,
2406.

_____. "หนังสือหลวงว่าด้วยอัฐแลฝรั่งเศส." หนังสือจดหมายเทศา เล่ม 1 ใบบ่ 14 (September
2, 1865) : 113-114.

_____. อักษรวิธานศรีบริท. กรุงเทพมหานคร : มปท, 1873.

_____. "Circulation of the Blood. No.1." หนังสือจดหมายเทศา เล่ม 1 ใบบ่ 5
(November 1844) : 18-19.

_____. "Circulation of the Blood. No.2." หนังสือจดหมายเทศา เล่ม 1 ใบบ่ 6
(December 1844) : 23-24

_____. "Circulation of the Blood. No. 3." หนังสือจดหมายเทศา เล่ม 1 ใบบ่ 7
(January 1845) : 26-28.

_____. "Colt's Submarine Battery" และ "Electro-magnito Telegraph." หนังสือจดหมายเทศา เล่ม 1 ใบบ่ 12 (June 1854) : 45-47.

_____. Dictionary of Siamese Language (หนังสืออักษรวิธานศรีบริท)
Bangkok : American Missionary Association Press, 1873.

_____. "England." หนังสือจดหมายเทศา เล่ม 1 ใบบ่ 5 (November 1844) : 18.

- บรัดเล, ดี.บี. "The English Alphabet." หนังสือจดหมายเหตุ 1 ใบบ 9 (March 1845) : 34-35.
- _____. "The Ericcson Propeller." หนังสือจดหมายเหตุ 1 ใบบ 11 (May, 1845) : 41.
- _____. "How to Convert Refuse Molasses into Sugar." หนังสือจดหมายเหตุ 1 ใบบ 9 (March, 1844) : 35.
- _____. "Lotion for Ulcers." หนังสือจดหมายเหตุ 1 ใบบ 2 (August, 1844) : 7-8.
- _____. "On Intermittent Fever." หนังสือจดหมายเหตุ 1 ใบบ 7 (February 1845).
- _____. "On Lacerated and Comtused Wounds." หนังสือจดหมายเหตุ 1 ใบบ 6 (December, 1844).
- _____. "Railroads." หนังสือจดหมายเหตุ 1 ใบบ 10 (April 1845).
- _____. "Resuscitation From a Stroke of Lighting." หนังสือจดหมายเหตุ 1 ใบบ 10 (April 1845) : 40-41.
- _____. "Statistics of Ardent in Siam." หนังสือจดหมายเหตุ 1 ใบบ 6 (December, 1844 : 22-23.
- _____. "Treatment of Incised Wounds." หนังสือจดหมายเหตุ 1 ใบบ 5 (November, 1844) : 19-20.
- _____. "Vaccination Successful in Siam." หนังสือจดหมายเหตุ 1 ใบบ 3 (September 1844) : 10.

Bradley, Mrs. E.R. (prepared) and D.B. Bradley, (revised & enlarged)
Elementary Table & Lessons, in the Siamese language หนังสือ

ประณม ก กา แจกถุกอักษร. 4th ed. Bangkok : A.M.A. Press, 1860.

โบราณคดีสโมสร. พระราชพงศาวดารในชั้นกรุงรัตนโกสินทร์ ตั้งแต่รัชกาลที่ 1 จนถึง รัชกาลที่ 5.

พิมพ์ชุดเก่าๆ ถวายแด่แจกในงานพระเมรุท้องสนาม มีนาคม ร.ศ. 131

พระพุทธศักราช 2455. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทย, 2455.

ปาลเลกัวซ์, ปาลเลกัวซ์. เล่าเรื่องกรุงสยาม. แปลโดย สันต์ ท.โกมลบุตร. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2520.

พระยาธรรมปรีชา (แก้ว). ไตรภูมิโลกวิเชียรยกถา ฉบับที่ 2. เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร :

กรมศิลปากร, 2520.

"พระไอยการบานแพนง มาตรา 2." กฎหมายตราสามดวง. เล่ม 2. พระนคร : องค์การตำราสุสภา,

2504.

แมกดอนัลด์, น.อ. "เอ็ดดูเคชัน." มิวเซียม (รัตนโกสินทร์). เล่ม 1 (2419) : 132-138.

ยั่ววู เตียงหยก. หนังสือประวัติของครุ่ยวู เตียงหยก. พระนคร : โรงพิมพ์บางกอกไทมส์, 1928.

สมาคมพระคริสตธรรมไทย, พระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาเดิมและพันธสัญญาใหม่.

กรุงเทพมหานคร : สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 1971.

สุธรรมวินิจฉัย, พระ (ใหญ่ วินิจฉัยกุล). พระราชบัญญัติในรัชกาลที่ 4.ม.ป.ท. ,2458.

สุนทรภู่. พระอภัยมณี ฉบับหอสมุดแห่งชาติ. เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร : แพร่พิทยา, 2513.

"สุภามิตพระร่วง." หนังสือมิวเซียม (รัตนโกสินทร์) เล่ม 2. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

ศรีสุนทรโวหาร, พระ.ภ.ม. "วิธีสอนหนังสือไท." มิวเซียม (รัตนโกสินทร์) 1 : 237-245.

เฮเมนเวย์, เอชา. หนังสือเรื่องแผนที่ทวีปยุโรป เล่มต้น. Bangkok : A.B.C.F.M. Press, 1843.

แฮร์ริส, เทาเชนส์. บันทึกรายวันของเทาเชนส์ แฮร์ริส. แปลโดยนันทนา วรเนติวงศ์.

กรุงเทพมหานคร : กรมศิลปากร, 2515.

เอกสารชั้นรอง

กาญจนา แก้วเทพ. "อุดมการ : แนวคิดและแนวการวิเคราะห์." หน้า 31-88. ใน วิถีวิทยาการศึกษาสังคมไทย (ชุดที่ 1). กนกศักดิ์ แก้วเทพ. บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทย์การพิมพ์, 2529.

ขจร สุขพานิช. ข้อมูลประวัติศาสตร์ : สมัยบางกอก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : แสงรุ่งการพิมพ์, 2524.

_____. "ฐานันดรไพร่." หน้า.69-120. ใน หนังสืออ่านประกอบพื้นฐานอารยธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2518.

ศีกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. "สังคมสมัยอยุธยา." หน้า 47-67. ใน หนังสืออ่านประกอบพื้นฐานอารยธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2518.

จิตร ภูมิศักดิ์. โฉมหน้าศักดินาไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แสงเงิน, 2522.

จิตรกร ตั้งเกษมสุข. พุทธปรัชญา กับ ปรัชญาการศึกษาของไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, 2525.

จรูญ สุภาพ. "บทที่ 2 ชาติ." หน้า 52-57. ใน การปกครองและการเมืองไทย. กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ. บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์. บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ประวัติศาสตร์ พ.ศ.2488-2527. จัดพิมพ์เพื่อเป็นอนุสรณ์ งานพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์ รong ศยามานนท์. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์การพิมพ์, 2527.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. "กบฏไพร่สมัยอยุธยากับแนวความคิดผู้มีบุญ-พระศรีอารีย์-พระมาลัย." วารสารธรรมศาสตร์ 9 (กรกฎาคม-กันยายน 2522) : 53-86.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. "มองประวัติศาสตร์ต้นรัตนโกสินทร์." ศิลปวัฒนธรรม 2 (เมษายน 2524) :

ชาณุวิทย์ เกษตรศิริ. "มองประวัติศาสตร์ต้นรัตนโกสินทร์." ศิลปวัฒนธรรม 2 (เมษายน 2524) :
7-13.

_____. และ สุชาติ สวัสดิ์ศรี. บรรณาธิการ. ประวัติศาสตร์และนักประวัติศาสตร์ไทย.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น, 2519.

ชัย เรืองศิลป์. ประวัติศาสตร์สังคมไทยสมัยโบราณก่อนศตวรรษ 25. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เรื่องศิลป์
, 2523.

_____. ประวัติศาสตร์ไทย สมัย พ.ศ. 2352-2453 ด้านสังคม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
เรื่องศิลป์, 2517.

_____. ประวัติศาสตร์ไทยสมัย พ.ศ. 2352-2453 ด้านเศรษฐกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2527.

ญาติ ประภาพันธ์. "ระบบเจ้าภาษีและนายอากรสมัยกรุงเทพฯ ยุคต้น." หน้า.105-135. ใน
ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย จนถึง พ.ศ. 2484. ฉัตรทิพย์ นาถสุภา และสมภพ
มานะรังสรรค์.บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.

ณรงค์ พ่วงพิศ. ประวัติศาสตร์ไทย 3 : ประวัติศาสตร์การปกครองและการเมืองไทย.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แสงรุ่ง, 2523.

แดเนียลส์, โรเบิร์ต วี. ศึกษาประวัติศาสตร์อย่างไรและทำไม. แปลโดย ธิดา สาระยา.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดวงกมล, 2520.

ตำราพระราชานุญาต, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา. "กถามุข." เล่าเรื่องในไตรภูมิ. กรุงเทพมหานคร :
คลังวิทยา, 2515.

_____. ความทรงจำ. กรุงเทพมหานคร : คลังวิทยา, 2517.

_____. "คำนำ." ประชุมจารึกวัดพระเชตุพน. ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์ในงาน
พระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช

(ปุ่น ปุณณสิริ). กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดกวีพร, 2517.

ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา. คำแปลปาฐกถาเรื่องคติของฝรั่งเข้ามาเมืองไทย. พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ หม่อมเจ้าหญิงบันดาลสวัสดิ์. พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2470.

_____. "ตำนานอากรบ่อนเบี้ย." ประชุมพงศาวดาร ฉบับหอสมุดแห่งชาติ. เล่ม 5 ภาคที่ 17. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2518.

_____. นิทานโบราณคดี. กรุงเทพมหานคร : คลังวิทยา, 2517.

_____. "ตำนานเล็ทหอยและบ่อนเบี้ย." ประชุมพงศาวดาร ฉบับหอสมุดแห่งชาติ. เล่ม 5 ภาคที่ 17. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2518.

_____. "ลักษณะการปกครองประเทศสยามแต่โบราณ." หน้า 3-29. ใน หนังสืออ่านประกอบพื้นฐานอารยธรรมไทย กรุงเทพฯ มหานคร : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2518.

_____. "ประเพณีการประกาศพระราชกฤษฎีกาแต่โบราณ." ใน เรื่องก่อนประวัติศาสตร์และประชุมพระนิพนธ์เบ็ดเตล็ด. พระนคร : บรรณาการ, 2514

_____. ประวัติสมเด็จพระยามหากษัตริย์วงศ์เมื่อก่อนเป็นเจ้าเมืองราชการแผ่นดิน. พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พลโทพระยาดำรงราชพลขันธ์ (คอน บุนนาค) ร.น. พระนคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, 2493.

_____. ไทยรบพม่า. พิมพ์ครั้งที่ 3. พระนคร : คลังวิทยา, 2501.

_____. สาส์นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. เล่ม 6. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2504.

ไดค์, ริชาร์ด "การอธิบายและจุดมุ่งหมายของประวัติศาสตร์," วารสารอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 17 (มกราคม, 2528) : 55-63.

ทานาเบ้, จิเกฮารุ. "การชลประทานเพื่อการเกษตรในประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย." หน้า.202-226. ใน ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทยจนถึง พ.ศ. 2484. ฉัตรทิพย์ นาถสุภา และสมภพ

มานะรังสรรค์. บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. การเมืองไทยสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เขต, 2529.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. "การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยอดีตและอนาคต." รวมบทความประวัติศาสตร์.

1 (กรกฎาคม, 2523) :

_____. ปากไก่และใบเรือ : รวมความเรียงว่าด้วยวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ต้นรัตนโกสินทร์. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์การพิมพ์, 2527.

_____. ประวัติศาสตร์นิพนธ์ตะวันตก เอกสารทางวิชาการหมายเลข 1/001. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2525.

_____. ประวัติศาสตร์รัตนโกสินทร์ในพระราชพงศาวดารอยุธยา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2523.

_____. วัฒนธรรมกะอุมพี้กับวรรณกรรม ต้นรัตนโกสินทร์. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.

_____. และอาคม พัลยยะ. หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจเทรดดิ้ง, 2525.

นิล, เฟรดเดอริค อาร์เธอร์. ชีวิตความเป็นอยู่ในกรุงสยาม ในทัศนะของชาวต่างประเทศระหว่าง พ.ศ. 2383-2384 (ค.ศ. 1840-1841). แปลโดย สิ้นจง สุวรรณโกสิน. กรุงเทพมหานคร : กรมศิลปากร, 2525.

เนตรนภีศ นาควิษระ ปิยนาด บุนนาค และจุลทัศน์ พยาฆรานนท์. ผู้วิจัย. วัดในกรุงเทพ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

แบรดเลย์, วิลเลียม แอล. สยามสามสมัยจากสายตาหมอบรัดเลย์ แปลโดยเก่งกาจ งามวิวัฒน์ และ ธีัญญา ผลอนันต์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เพื่อชีวิต, 2527.

- เบอช, แอรนสท เอ. "อำนาจความเป็นใหญ่กับทัศนคติและท่าทีการทำงานของคนในประเทศไทย."
หน้า. 181-222. ใน เยอรมันมองไทย. เคลาส เวงค์ และ เคลาส์ โรสเซ็นแบร์ก.
ผู้รวบรวม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, 2530.
- บุญรอด (แก้วกันหา) ชลารักษ์, "การเก็บส่วยในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น(พ.ศ.2325-2411)."
หน้า.88-104. ใน ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย จนถึง พ.ศ. 2484. ฉัตรทิพย์ นาถสุภา และ
สมภพ มานะรังสรรค์. บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2527.
- ประชุมพงศาวดารฉบับหอสมุดแห่งชาติ. เล่ม 5 ภาคที่ 12. พระนคร : สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2507.
- ประชุมพงศาวดาร. เล่ม 35. พระนคร : องค์การค้าของคุรุสภา, 2512.
- ประสิทธิ์ พงศ์อุดม. ประวัติศาสตร์สภาคริสตจักรในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : หน่วยงาน
จดหมายเหตุ สภาคริสตจักรในประเทศไทย, 1984.
- ประเสริฐ ณ. นคร. สารัตถคติประเสริฐ ณ นคร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เขต, 2527.
- ปียนาด บุนนาค. "บทบาทของเสนาบดีตระกูลบุนนาคในการปกครองประเทศสยาม ตั้งแต่รัชกาลที่ 1
ถึงต้นรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ (พ.ศ. 2325-2416)." หน้า.5-28. ใน
20 ทศวรรษ รัตนโกสินทร์ : รวบรวมบทความวิเคราะห์เหตุการณ์สำคัญในช่วง 200 ปี ของรัตน
โกสินทร์. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, 2525.
- ปิยะฉัตร ปิตะวรรณ. "สภาพสังคมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ระหว่าง พ.ศ. 2395-2398." หน้า.59-72.
ใน สังคมไทย 200 ปี. ณรงค์ พ่วงพิศ และ พลศักดิ์ จิรไกรศิริ. บรรณาธิการ.
กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2526.
- ทรงศรี (อาจอรุณ) ฟอเรน. "123 ปี แห่งมิตรภาพระหว่างไทยกับอเมริกัน." ใน ความสัมพันธ์
ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา. หน้า 1-30, หนังสือแปลชุดนวัตทัศน์ เล่มที่ 25.
กรุงเทพมหานคร : แพร่พิทยา, 2519.

พรเพ็ญ อันตระกูล. "การเขียนประวัติศาสตร์ของ ชัย เรื่องศิลป์." วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2 (กันยายน 2524) : 89-146.

_____. "แนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย" ใน สังคมไทย 200 ปี, หน้า 187-214. ฌรงค์ พ่วงพิศ และ พลศักดิ์ จิรไกรศิริ บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2525.

_____. "บทนำ" ใน "ความเชื่อพระศรีอารีย์และกบฏผู้บุญ" ในสังคมไทย. พรเพ็ญ อันตระกูล และอังฉรา กมุตพิศสมัย. บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สร้างสรรค์, 2527.

พรภิรมย์ เอี่ยมธรรม. "ไพร่ในสมัยอยุธยา." หน้า.47-68. ใน ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย จนถึง พ.ศ. 2484. ฉัตรทิพย์ นาถสุภา และสมภพ มานะรังสรรค์. บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.

พระราชวรมนี. ไตรภูมิพระร่วง : อธิปไตยต่อสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : จุฬานุมศึกษาพุทธศาสตร์ และประเพณี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

พวงทอง ฤชดา. "อยุธยา : ศูนย์ของโลกคนไทย." วารสารธรรมศาสตร์. 2 (ตุลาคม 2517-มกราคม 2518) : 63-68.

พิพาดา ยังเจริญ และสุดี ธนประสิทธิ์พัฒนา. การศึกษาและผลกระทบต่อสังคมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2325-2394. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

พุทธทาสภิกขุ. ความเจ็บไข้มาตักเตือนให้ฉลาด. กรุงเทพมหานคร : สมชัยการพิมพ์, 2516.

เฟลตัส, ยอร์จ ฮอวส์ "บุรุษใจดี" ซามูเอล เรโนลด์ส เฮาซ์ ในสยาม. แปลโดย เจ.เอ.เอกิน และคาด ประทีปเสน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บุญเรือง, 1928.

มนตรี พวงพัฒนชัย "งานประวัติศาสตร์ของ ชัย เรื่องศิลป์." วารสารธรรมศาสตร์. 2 (มิถุนายน 2524) : 114-125.

- มอฟเฟ็ต, แอ็บบ็อต โลว์. แผ่นดินพระจอมเกล้า. แปลโดยพันเอกนิจ ทองโสภิต. กรุงเทพมหานคร : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2520.
- แมน พงศ์อุดม. โปรเตสแตนท์ในรัตนโกสินทร์หรือชาวคริสต์กับชีวิตของชาติไทย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันไทยคดีศึกษา, 2525.
- มนัสวีร์ อุณหันนท์. ประวัติการแพทย์มิชชันนารีในประเทศไทย. พระนคร : กองคริสเตียนศึกษา แห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย, มปป.
- มีทนา เกษกมล. "แนวคิดบางประการเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย." หน้า. 222-229. ใน 200 ปีสังคมไทย. ณรงค์ พ่วงพิศ และ พลศักดิ์ จิรไกรศิริ. บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2526.
- เรโนลด์, เคิร์ก เจ. ประวัติศาสตร์สังคมคืออะไร. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, 2525.
- ล้นจี่ หะวานนท์. การศึกษากับสังคมไทยก่อนสมัยปฏิรูปการศึกษา : ศึกษาวิเคราะห์จากศิลาจารึกหลักที่ 1 และ กฎหมายตรา 3 ดวง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- วราภรณ์ ทินานนท์. "การค้าสำเภาของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น." หน้า.136-144. ใน ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย จนถึง พ.ศ. 2484. ฉัตรทิพย์ นาถสุภา และสมภพ มานะรังสรรค์. บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.
- วัชรภาพร ช้างแก้ว และชูเกียรติ สกุลโชคชัย "นิธิ เขียวศรีวงศ์ กับประวัติศาสตร์ไทย." วารสารธรรมศาสตร์. 2 (มิถุนายน, 2524) : 58-73.
- วราณี ไอสารมย์ และอัญชลี สุสายัณห์. "กบฏไพร่ สมัยพระเพทราชา." วารสารธรรมศาสตร์. 6 (มิถุนายน-กันยายน 2519) : 52-70.

"ว่าด้วยเรื่องทูตฝรั่งเศสมายังกรุงรัตนโกสินทร์." ประชุมพระราชพงศาวดาร ภาคที่ 62. พระนคร :
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2512.

เวลดา, วอลเตอร์ เอฟ. แผ่นดินพระนั่งเกล้า. แปลโดย พันเอกนิจ ทองโสภิต. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร : กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร, 2523.

เวลส์, ควอริช การปกครองและการบริหารของไทยสมัยโบราณ. แปลโดย กาญจนี สมเกียรติกุล และ
ยุพา ชุมจันทร์. กรุงเทพมหานคร : โครงการตำราสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ สมาคม
สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2529.

แวลส์, เคนเนท อี. ประวัติศาสตร์โปรเตสแตนต์ในประเทศไทย 1828-1958. กรุงเทพมหานคร :
สภาคริสตจักรในประเทศไทย, 1958.

วีรียา คีวะศิริยานนท์ และทวีวัฒน์ ปุณฺชกรวิวัฒน์, บุคลิกภาพและลักษณะนิสัยของคนไทยในทศวรรษ
ของชาวตะวันตกสมัยอยุธยา - พ.ศ. 2475. (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2523)

วิลาสวงค์ พงศะบุตร. "การเปิดสัมพันธ์ไมตรีทางการทูตระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา." หน้า.85-102.
ใน ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา หนังสือแปลชุด "นวัตศน์" เล่มที่ 25.
กรุงเทพมหานคร : แพร่พิทยา, 2519.

วิลเลเฮา ดาวรณสาร. ผู้นำไทยกับการรับวัฒนธรรมตะวันตก. จุลสารวิชาการ ฉบับที่ 1 ปีที่ 2.
กรุงเทพมหานคร : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2530.

ศรีศักดิ์ วัลลีโกดม และสุจิตต์ วงษ์เทศ. กรุงเทพฯมาจากไหน? กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
เจ้าพระยา, 2525.

ศิลป์ชัย ชาณุเฉลิม (นายหนวย). หมอปัตต์เดกับกรุงสยาม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร :
แพร่พิทยา, 2497.

สุภรัตน์ เลิศพาณิชย์กุล, "ระบบศักดินา." วารสารธรรมศาสตร์ 1 (มิถุนายน - กันยายน 2519) :
22-38.

- สมบูรณ์ พรรณาภพ. ประวัติและปรัชญาการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร : ทิพย์อักษรการพิมพ์, 2524.
- สกินเนอร์, วิลเลียม.จี. สังคมจีนในประเทศไทย : ประวัติศาสตร์เชิงวิเคราะห์. แปลโดย พรรณี ฉัตรพลรักษ์ และคณะ. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2529.
- "สนทนาด้วยการสอนวิชาหนังสือไทย." วชิรญาณ. ตอนที่ 12 (กันยายน ร.ศ. 114) : 1217-1238.
- สุกิจ นิมมานเหมินทร์, "คำนำ." หน้า ก-ฉ. ใน หนังสือแสดงกิจจานุกิจ. แต่งโดย เจ้าพระยาทิพากรวงศ์. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้าของคุรุสภา, 2514.
- สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, หมอบรัดเลย์กับสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.
- เสรีयर โกเศศ. ชีวิตชาวไทยสมัยก่อนและการศึกษาเรื่องประเพณีไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : คลังวิทยา, 2506.
- _____. พื้นความหลังเล่ม 1. กรุงเทพมหานคร : ศึกษิตสยาม, 2510.
- _____. เล่าเรื่องในไตรภูมิ. กรุงเทพมหานคร : คลังวิทยา, 2515.
- สนั่น เมืองวงษ์. ประวัติศาสตร์ไทยสมัยธนบุรี-รัตนโกสินทร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. สงขลา : มงคลการพิมพ์ (จิงจิง), 2522.
- สมเกียรติ วันทะนะ, เมืองไทยยุคใหม่ : สัมพันธภาพระหว่างรัฐกับประวัติศาสตร์สำนัก. "ใน อยู่เมืองไทย. สมบัติ จันทร์วงศ์ และชัยวัฒน์ สดาอานันท์, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.
- สะอาด ไชยวัฒน์. การศึกษาประวัติศาสตร์เปรียบเทียบงานธรรมทูตของโรมันคาทอลิกกับโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สุริยบรรณ, 2519.
- สายชล วรรณรัตน์ "วิจารณ์เรื่องข้อมูลประวัติศาสตร์ : สมัยอยุธยา" วารสารธรรมศาสตร์ 2 (มิถุนายน, 2525) : 146-152.

- สาวตรี ทักษะสุด. "ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนชาวไทย จีน และตะวันตก ในกรุงเทพฯ พ.ศ. 2398-2453." วารสารอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 1 (มกราคม 2528) : 78-93.
- สุกัญญา ตีระวนิช. หมอบรัดเลย์กับหนังสือพิมพ์แห่งกรุงสยาม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน, 2528.
- สุพรรณิ กาญจนันธุ์. "บทบาทของมิชชันนารีอเมริกันในประเทศไทย." ใน ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา. หนังสือแปลชุดนวนิทัศน์ เล่มที่ 25. กรุงเทพมหานคร : แพร่พิทยา, 2519.
- สุลักษณ์ ศิวรักษ์. ลอกคราบวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : ศึกษิตสยาม, 2531.
- สุวิทย์ ไพบยวัฒน์. วิวัฒนาการเศรษฐกิจชนบทในภาคกลางของประเทศไทย พ.ศ. 2394-2475. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สร้างสรรค์, 2521.
- สิบแสง พรหมบุญ. "สถานะของวิชาประวัติศาสตร์ในประเทศไทย." ใน สถานะของวิชาประวัติศาสตร์ปัจจุบัน (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2523).
- อคิน รพีพัฒน์, ม.ร.ว. สังคมไทยในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2325-2416. แปลโดย ม.ร.ว. ประกายทอง สิริสุข และ พรรณี ฉัตรพลรักษ์. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.
- อนุก นาวิกมูล. โฆษณาไทยสมัยแรก. กรุงเทพมหานคร : ด้านสุทธาการพิมพ์, 2531.
- "อัครัญญสูตร : การอธิบายกำเนิดโลก กำเนิดสังคม กำเนิดรัฐ และรัฐบาล." ความคิดทางการเมืองและสังคมไทย. สมบัติ จันทรวงศ์ และชโยนันต์ สมุทวณิชย์. ผู้วิจัย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2523.
- อัญชลี สุสายัณห์. "ความเปลี่ยนแปลงของระบบไพร่และผลกระทบต่อสังคมไทยในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว." ใน อักษรศาสตร์นิพนธ์ 1 : รวมบทความทางประวัติศาสตร์ไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เทพประทานพร, 2525.

อัมมาร์ สยามวาลา. "การค้าระหว่างประเทศกับระบบเศรษฐกิจภายในประเทศ (พ.ศ. 2363-2398)." หน้า. 145-165. ใน ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย จนถึง พ.ศ. 2484. ด้ตรทิพย์ นาดสุภา และสมภพ มานะรังสรรค์. บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.

อุกฤษฏ์ ปัทมานันท์. ความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในทัศนะของ ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์. เอกสารทางวิชาการหมายเลข 2. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยเกริก, 2528.

โอภาส เสวิกุล. พระราชบิดาแห่งการปฏิรูป. กรุงเทพมหานคร : แจ่มเจริญการพิมพ์, 2513.

วิทยานิพนธ์

กฤษณา เจริญวงศ์ (รังสิยานนท์). "การขยายตัวขององค์กรคริสเตียนและผลที่มีต่อสังคมไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2371-2500." วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

นฤมล ธีรวัฒน์. "พระราชดำริทางการเมืองของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว." วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

ยุวดี ตปนียากร. "วิวัฒนาการของการแพทย์ไทยตั้งแต่สมัยเริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว." วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

วารุณี ไอสถารมย์. "การศึกษาในสังคมไทย พ.ศ. 2411-2475." วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

วิมล บัวสุวรรณ. "ประเทศไทยเริ่มเปลี่ยนแปลงโฉมหน้าตามระบอบอารยะประเทศในสมัยใด" วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2496-7.

- ศรีสุพร ช่วงสกุล. "ความเปลี่ยนแปลงของคณะสงฆ์ : ศึกษากรณีธรรมยุติกนิกาย (พ.ศ. 2368-2464)." วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- สายชล วรรณรัตน์. "พุทธศาสนากับแนวคิดทางการเมืองในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก (พ.ศ. 2325-2352)." วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- สาวตรี ทัพพะสุด. "ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนชาวไทย จีน และตะวันตกในกรุงเทพฯ พ.ศ. 2398 - 2453." วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- สุนิตย์ แสงขำ. "บทบาทของมิชชันนารีนิกายโปรเตสแตนต์ในการจัดการศึกษาภาคเอกชนในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ.2367-2475" วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- สุพรรณิ กาญจนันฐิติ. "บทบาทของมิชชันนารีในประเทศไทย ตั้งแต่รัชกาลที่ 3 ถึง รัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์" วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2507.
- อรรถจักร สัตยานุรักษ์. "ความเปลี่ยนแปลงของสำนักทางประวัติศาสตร์และการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย ตั้งแต่รัชกาลที่ 4 จนถึง พ.ศ. 2475." วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- อัจฉรา กาญจนอมัย. "การฟื้นฟูพระพุทธศาสนาในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (พ.ศ. 2325-2394)." วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- อัญชลี สุสายัณห์. "ความเปลี่ยนแปลงของระบบไพร่และผลกระทบต่อสังคมไทยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว." วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

ภาษาต่างประเทศ

Primary SourcesUnpublished Primary Sources

- American Board of Commissioners for Foreign Missions., Records of. at Payap University Archives. Chiang Mai.
- American Presbyterian Mission, Records of. (1845-1978) Payap University Archives. Chiang Mai.
- American Presbyterian Mission Recoeds RG 001/78 Box 1 Folder 12, House Passport (1853) at Payap University Archives. Chiang Mai.
- Board of Foreign Missions, Presbyterian Church U.S.A. Records of. (1840-1910) Microfilm copy at the Payap University Archives.
- Smith, S.J. The Olden Days of Bangkok : Related by Rev. S.J. Smith to Dr. Georgfe B. McFaland1905.RG. 007/83 Box.1 File 5. Payap University Archives, Chiengmai, printing script.
- United States Consuls in Bangkok Siam,Records of.1856-1906. Payap university Archives

Published Primary Sources

- ABCFM, "Siam : Annual Report of the Mission January 1, 1844." The Missionary Herald 9 (September 1844) :
- ABCFM, Siam Mission. "General Letter From the Mission, January 11, 1844." The Missionary Herald 11 (November, 1844) :
- Abeel, David. Journal of a Residence in China and the Neighboring Countries 2nd .ed. New York : J. Abeel Williamson, 1836.
- _____. "Journal of Mr. Abeel." The Missionary Herald 28 (1832) :
- Alabaster, Henry. "The Modern Buddhist." pp.1-73.in The Wheel of the Law. London : Trubner & Co., 1871.
- Bowring, John, Sir. The Kingdom and Poeple of Siam. 2 Volumes.London :Oxford University Press, 1969.

- Bradley, Dan Beach. Abstract of Rev. Dan Beach Bradley, M.D. Medical Missionary in Siam 1835-1873 ed. George Haws Feltus Cleveland, Ohio : Multigraph Department of Pilgrim Church, 1936.
- Caswell, Jesse "General Letter From the Mission, July 1, 1843." The Missionary Herald 5 (May, 1844) : 157-158.
- _____. "Letter from Mr. Caswell." The Missionary Herald 4 (April 1844) : 155-157.
- Cheever, Henry T. Life in the Sandwich Islands : or the Heart of the Pacific as it was and is. London : Schulze and Co..., 1851.
- Feltus, George Haws Abstract Missionary Journal of Rev. Jesse Caswell. Troy, New York, 1931.
- _____. Private Journal of Rev. Jesse Caswell. New York : 1931.
- Finlayson, George. The Mission of Siam and Hue'. London : William Crowes, 1826.
- George, S.G. "Missionary Work at Bangkok, Saim," Foreign Missionary, 11 (April 1865) : 269.
- Gutzlaff, Charles. The Journal of Two Voyages along the Coast of China. New York : John P. Haven, 1833.
- _____. Journal of Three Voyages Along the Coast of China (London : Thomas Ward, 1834)
- House, S.R. "Missionary Work in Siam," Foreign Missionary 11 (April 1864) : 273.
- Joseph, Kwiat. ed. History of American Missions to the Heathen Worcester : Spooner & Howland, 1840 reprinted 1970.
- McDonald, N.A. Siam. Its Government, Manners, Custom, &c. Philadelphia : Alfred Martien, 1871.
- _____. "Editor Note " Bangkok Recorder 3 (February 15, 1865) : 1
- McFarland, S.G. "A New Station in Siam," The Foreign Missionary 5(October 1861) : 137.
- _____. "Siam Mission-Pethchaburi," The Foreign Missionary 2 (July 1868) . 43.
- _____. "Siam Mission : Pethchburi," Foreign Missionary 5 (October 1867) : 113.

- McGilvary, Daniel. A Half Century among the Siamese and the Lao New York : Fleming H. Revell Company, 1912.
- _____. "The Claim of the Laos upon our Church," The Foreign Missionary 3 (August, 1866): 93.
- _____. "Two Days among the Laos near Petchaburi, Siam," Foreign Missionary 4 (September 1864) : 100.
- Mattoon, Stephen. "About the Chinese in Siam." The Foreign Missionary 5 (October, 1853) : 378
- _____. "A Letter from the Rev Mattoon." Foreign Missionary 4 (September 1853) : 76-77.
- _____. "The Mission to Siam." The Foreign Missionary 3 (August 1850) : 62.
- _____. "The Peguan in Siam," The Foreign Missionary 6 (January 1854) : 210.
- _____. "Recent Intelligence," Foreign Missionary 1 (June 1853) : 9.
- _____. "Siam Mission : The Work to be done in Siam." Foreign Missionary 45 (November, 1856) :
- Moffat, Abbot Low Mongkut the King of Siam. Ithaca, New York : Cornell University Press, 1961.
- Mongkut-R.S, "To the Editor of Bangkok Recorder." Bangkok Recorder 3 (February 15, 1865) : 26.
- Mulholand, Jean " Thai traditional medicine : Ancient thought and practice in Thai context." JSS. 67(January, 1979) : 80-115.
- Neill, Stephen. A History of Christian Missions, Rev. ed. by Owen Chadwick Harmondsworth, Middlesex : Penguin Books Ltd, 1986.
- Pallegoix, D J E Dictionarium Linguae Thai (ศัพท์พระชนมภาษไทย) Paris : Jussu Imperatoris Impressum, 1854.
- Tomlin, Jacob A Missionary Journal. Malacca : Mission Press, 1832.
- Williamson, R.G. Memoir of the Rev David Abeel, D.D New York : Robert Carter, 1972.

Secondary Sources

- Akin Rabibhadana. "Clientship and Class Structure in the Early Bangkok Period." pp. Change and Persistence in Thai Society edited by G. William Skinner and A. Thoman Kirsch. Ithaca : Cornell University Press, 1975.
- Batson, Benjamin A " American Diplomats in Southeast Asia in the Nineteenth Century : The Case of Siam." JSS .2 (July 1976) :
- Beard, Augustus Field A Crusade of Brotherhood : A History of the American Missionary Association New York : AMS Press, 1972.
- Beard, Charles A. and Mary R. Beard, History of the United States : A Study in American Civilization Rev. ed. New York : The MacMillen Company, 1947.
- Bradley, William L. Prince Mongkut and Jesse Caswell, "Journal of the Siam Society. 54 (January, 1966) : 35-40
- _____. Siam Then : The Foreign Colony in Bangkok Before and After Anna. Pasadena, Calif : William Carey Library, 1981.
- Brauer, Jerald C. Protestantism in America : A Narrative History. Philadelphia : The Westminster Press, n.d.
- Brinton, Crane. Ideas and Men : The Story of Western Thought. Englewood Clift, N.J. : Prentice- Hall, Inc., 1955.
- Carr, E.H. What is History London : A Pelican Book, 1971.
- Chula Chakrabongse, H.R.H. Prince. Lord of Life London : Avin Redman Limited, 1960.
- Coleman, Michael. "Presbyterian Missionaries and Their Attitudes to the American Indians, 1837-1893," Ph.D. Thesis University of Pennsylvania, 1977.
- Collingwood, R.G. The Idea of History. London : Oxford University Press, 1978
- Cowan, William L "The Role of Prince Chuthamani in the Modernizing of Siam," JSS. 15(January 1967) : 41-59.
- Cremin, Lawrence A. American Education : The National Experience 1783-1876. New York : Harper & Row, Publish, 1980.
- Damrong Rajanubhab, H.R.H. Prince "The Introduction of Western Culture in Siam," Journal of Siam Society 2(October, 1926) : 89-100.

- _____. "Introductory Chapter," pp.1-15. in Historical Sketch of Protestant Missions in Siam, 1828-1928, edited by. George B. McFarland. Bangkok Times Press, 1928.
- Dean, Christopher. Present and Prospective Missions in Siam, (Boston : Massachusetts Sabbath School Society, 1838.
- Gammell, William. A History of American Baptist Missions. Boston : Gould and Lincoln, 1851.
- George, S.M. "The Value of Book in Siam." Foreign Missionary 8 (January 1867) : 220.
- Griswold, A.B. "King Mongkut in Perspective" Journal of the Siam Society. 40(April, 1957: 1-41.
- Handy, Robert T. A History of the Churches in the United States and Canada Oxford : Oxford University Press, 1976.
- Hanks, Lucient M. "Merit and Power in the Thai Social Order" American Anthropologist 6 (December 1972).
- Hervey, G. Winfred. The Story of Baptist Missions in Foreign Land St. Louis : Chandy R. Barns..., 1886
- Hovenkamp, Herbert. Science and Religion in America 1800-1860. Philadelphia : University of Pennsylvania Press, 1978
- Hutchison, William R. Errand to the World : American Protestant Thought and Foreign Missions. Chicago . The University of Chicago Press, 1987
- Ishii, Yoneo Sangha, State, and Society : Thai Buddhism in History. tranalated by Peter Hawks. Honolulu : The University of Hawaii Press, 1986.
- Latourette, Kenneth Scott. A History of the Expansion of Christianity. New York : Harper and Brothers Publishers, 1941.
- Loetscher, Lefferts A. A Brief History of the Presbyterians. Philadelphia : Board of Christian Education of PCUSA, 1938.
- Lord, Donald C. "In His Steps: A Biography of Dan Beach Bradley; Medical Missionary to Thailand, 1835-1873. Ph.D. Dssertation, Western Reserve University, 1964.
- _____. Mo Bradley and Thailand Grand Rapid ,Mich. : William Eerdmans Publishing Company, 1968.

- Lysa, Hong Thailand in the Nineteenth Century : Evolution of the Economy and Society. Singapore : Institute of Southeast Asian Study, 1984.
- MacCormac, Earl R. "The Transition from Voluntary Missionary Society to the Church as a Missionary Organization among the American Congregationalists, Presbyterians and Methodists," (Ph. D. Thesis, Yale University, 1961)
- McFarland, George B. .ed. The Historical Sketch of Protestant Missions in Siam 1828-1928. Bangkok: Bangkok Times Press, 1928.
- Maen Pongudom, "Apologetic and Missionary "Proclamation: Exemplified by American Presbyterian Missionaries to Thailand (1828-1978), Early Church Apologists: Justin Martyr, Clement of Alexandria and Origen, and the Venerable Buddhadasa Bikkhu, a Thai Buddhist Monk-Apologist" (Ph.D. diss., University of Otago, 1979).
- Mathews, Donald G. "The Second Great Awakening as an Organizing Process, 1780-1830 : An Hypothesis," American Quarterly 1 (Spring 1969) : 23-43.
- Popp, Richard L. "American Missionaries and the Introduction of Western Science and Medicine in Thailand, 1830-1900." Missiology : An International Review 2 (April, 1985) :
- Renard, Ronald & Herbert R. Swanson "Notes on a Letter from Prince Mongkut to Dr. S.R. House." JSS, 70 (January-July 1982) : 130-131.
- Reynolds, Bruce. "American Missionaries in Nineteenth Century Thailand" pp.27-39. in Thai-American Relations : in contemporary affairs edited by. Han H. Indorf. Singapore : Hoong Fatt Press, 1982.
- Reynolds, Craig J. "Buddhist Cosmography in Thai History, with Special Reference to Nineteenth-Century Culture Change." Journal of Asian Studies 2 (February 1976) : 203-220.
- Sandeen, Ernest R. The Root of Fundamentalism : British and American Millenarianism 1800-1930. Chicago : University of Chicago Press, 1970.
- Schlesinger, Arthur J.R., "The Missionary Enterprise and Theory of Imperialism," pp. 331-373. in The Missionary Enterprise in China and America, edited by. John K. Fairbank. Cambridge, Mass : Harvard University Press, 1974.
- Skinner, William G. Chinese Society in Thailand. New York : Cornell University Press, 1975.

- Smith, Alex G. Siamese Gold : The Church in Thailand Bangkok: Kanok Bannasan, 1982.
- Smith, Malcolm. A Physician at the Court of Siam London : Country Life Limited, 1947.
- Smithies, Michael. "Reviews Donald C. Lord : Mo Bradley and Thailand," Journal of the Siam Society .59(January, 1971) : 273-276.
- Speer, Robert E. Presbyterian Foreign Missions. Philidelphia : Presbyterian Board of Publication, 1902.
- Swanson, Herbert R. "Evangelical Oualified Dualism and Presbyterian Missionary in Siam , 1840-1860," revised unpublished paper. Chiangmai : Office of History, Church of Christ in Thailand, 1989.
- Khrischak Muang Nua. Bangkok : Chuan Printing Press, 1984.
- "This Heathen People : The Cognitive Sources of American Missionary Westernization Activities in Northern Siam, 1868-1889." M.A. Thesis, University of Maryland, 1987.
- Sweet, William Warren. The Story of Religion in America. New York : Harper & Brothers Publisher, 1939
- Terwiel, B.J. Through Travellers' Eyes : An Approach to Early Nineteenth Century Thai History. Bangkok : Duang Kamol. 1989.
- "Acceoptance and Rejection : The First Inoculation and Vaccination Campaigns in Thailand." JSS 76 (1988) : 183-201.
- Thompson, Virginia. Thailand : The New Siam. New York: The MacMillan Company, 1941.
- Tuveson, Ernest Lee. Redeemer Nation : The Idea of America's Millennial Role. Chicago : The University of Chicago Press, 1968.
- Van Niel, Robert "In Memoriam Walter Francis Vella" pp. 11-13 in Anuson Walter Vella .edited. Ronald D. Renard. Honolulu: University of Hawaii, 1986.
- Vella, Walter F. The Impact of the West on Government in Thailand. Berkeley and Los Angeles: University of California Press, 1955.
- Vella, Walter FSiam under Rama III. New York : Augustine for the Association for Asian Studies, 1957.

- Vidler, Alec R. The Church in an Age of Revolution. New York :
Peguin Books, 1974.
- Wales, H.G. Quaritch. Siamese State Ceremonies. London : Stephen
Austin and Sons, 1931.
- Wells, Kenneth E. History of Protestant Work in Thailand 1828-1958.
Bangkok : Church of Christ in Thailand, 1958.
- Wilson, Constance M. "State and Society in the Reign of Mongkut,
1851-1868: Thailand on the eve of modernization." Ph.D.
Thesis. Cornell University, 1970.
- . "Toward a Bibliography of the Life and Time of Mongkut,
King of Thailand 1851-1868" pp.165-189. in Southeast Asian
History and Historiography edited by C.D. Cowan and
O.W. Wolter. Ithaca : Cornell University Press, 1976.
- Wyatt, David K. The Politics of Reform In Thailand Education in the
Reign of King Chulalongkorn. New York : Yale University,
1969.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นายประสิทธิ์ พงศ์อุดม เกิดวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2502 ที่ ต.กระเบื้องใหญ่ อ.พิมาย จ.นครราชสีมา จบการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ประวัติศาสตร์) เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง มหาวิทยาลัยพายัพ ในการศึกษา 2524 และได้ปฏิบัติงานเป็นนักวิจัยประวัติศาสตร์คริสตจักร หน่วยงานจดหมายเหตุ สภาคริสตจักรในประเทศไทย พ.ศ.2525-2528 ลาเข้าศึกษาต่อในภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการศึกษา 2528 ปัจจุบันเป็นเจ้าหน้าที่วิจัยประวัติศาสตร์คริสตจักร หน่วยงานจดหมายเหตุและประวัติศาสตร์คริสตจักร สภาคริสตจักรในประเทศไทย

ผลงานทางวิชาการ

หนังสือ ประวัติศาสตร์สภาคริสตจักรในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : หน่วยงานจดหมายเหตุ สภาคริสตจักรในประเทศไทย, 2527.

บทความ "งานธรรมทูตด้านการศึกษาในล้านนาไทย" ใน ล้านนากับการศึกษาแบบใหม่ หนังสือที่ระลึกจัดพิมพ์เนื่องในโอกาสครบรอบ 60 ปี วิทยาลัยครูเชียงใหม่ (สหวิทยาลัยครูล้านนา)

_____ "พันธกิจมิชชันนารีในล้านนา" ใน หนังสืออนุสรณ์ศาสนศาสตร์ศึกษา 100 ปี เชียงใหม่ : นครฟิล์ม, 1990.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย